

AALBORG UNIVERSITET

Aftagerpanelmøde for Institut for Planlægning

Studienævnet for Planlægning og Landinspektøruddannelsen

Aftagerpanel for Miljøplanlægning og Byer og bæredygtighed

Tirsdag d. 13. juni 2023, kl. 16:00 til 20:00 (inkl. spisning på Restaurant Sanya kl. 19:00 – ca. 20:00)

Lokale 4.307, AAU, Rendsburggade 14, 2. sal, Niveau 3, 9000 Aalborg

REFERAT

Mødeledere: Programkoordinatorer Henrik Riisgaard og Martin Lehmann

Referent: Studienævnssekretær Allis Hansen

Deltagere:

Lene Larsen (LL), Afdelingsleder og projektchef, NIRAS, Michael Damm (MD), Leder, Miljø, Natur og Landbrug, Randers Kommune, Carsten Fjorback (CF), Udviklingschef for Klimatilpasning og Byudvikling, COWI, René Nygaard Antvorskov (RNA), Projektleder, Aarhus Kommune), Poul Alberg Østergaard (PAØ), Studienævnshovedmand, AAU, Pernille Bertelsen (PB), Studieleder, AAU, Lone Kørnøv (LK), Professor, AAU, Martin Lehmann (ML), Programkoordinator, AAU, Henrik Riisgaard (HR), Programkoordinator, AAU, Allis Hansen (AH), Studienævnssekretær, AAU

Afbud:

Ivar Lyhne, Lektor, AAU, Rikke Frederiksen, Miljøchef, Grundfos, Joan Bruun Thiesen, Scandi Byg A/S

Forkortelser brugt i referatet:

AAU = Aalborg Universitet

EMSS = Environmental Management and Sustainability Science

CISU = Cities and Sustainability

PLAN = Institut for Planlægning

BEM = By-, Energi- og Miljøplanlægning

KBH = København

AAL = Aalborg

1. Godkendelse af dagsorden

Baggrund: Gennemgang af dagsorden og godkendelse

Behandling: Godkendelse

Konklusion: Dagsorden blev godkendt.

2. Nyt fra uddannelsen (HR og ML)

Baggrund: Orientering om nyt fra uddannelsen – herunder status for optag/ansøgningsproces, studiestart, dimensionering osv.

Behandling: Orientering og drøftelse

Konklusion:

PAØ orienterede om, at aftagermøderne var flyttet til foråret/forsommeren i stedet for efteråret for at have bedre tid til at kunne behandle input fra aftagerne til f.eks. studieordningsændringer.

HR orienterede om antal ansøgere til EMSS. 30 studerende havde pr. d.d. accepteret studiepladsen. Optaget så en anelse bedre ud end sidste år. En håndfuld studerende kom fra BEM bachelor i KBH. 25 af de 30 studerende var fra Danmark og der var ganske få internationale studerende - bl.a. fra Indonesien, Canada, Grækenland og Norge. RNA nævnte, at han havde hørt at kvaliteten blev dårligere i f.eks. gruppesammenhæng, når der var mange internationale studerende. LL havde ikke umiddelbart det indtryk. PB nævnte, at de internationale studerende bragte andre kompetencer ind. HR sagde, at der havde været problemer historisk set, men i de senere år havde de internationale studerende haft et meget højt niveau. PAØ nævnte, at det kunne være interessant at undersøge – han mente, at det umiddelbart var personrelateret. RNA mente dog, at det var vigtigt at kigge på andelen af internationale studerende. CF nævnte, at i COWI så man det som en fordel, at dimittenderne kom fra et internationalt miljø. CF mente, at man så ind i en fremtid, hvor der ville blive talt mere engelsk. I kommunerne var dansk dog stadig vigtigt. MD nævnte, at en anden vinkel var anvendelsen af fagligheden - miljøvurdering, borgerinddragelse samt at kunne agere i en politisk styret organisation (f.eks. en kommune) – ved disse punkter var dansk meget vigtigt. Opsummering på punktet blev, at PAØ godt ville se ind i om der var et mønster.

ML orienterede om, at han regnede med et optag på CISU på 10 til 19 studerende af-

hængig af, hvor mange der accepterede studiepladsen. Ca. 50/50 dansk/internationalt. På tidligere årgange have der været flest internationale studerende. Måske grundet, at CISU var en spin-off fra et erasmus mundus program.

Dernæst orienterede PAØ om, at BEM kandidat (4 specialiseringer) var blevet dimensioneret. Det var en ledighedsbaseret dimensionering vedr. ledighed i 4. – 7. kvartal (ledighedstallene de sidste 6 år har ligget over landsgennemsnittet – årgangene 2015 til 2020). Dimensioneringen betød reelt en nedskæring på 30%. Dimensioneringen for de næste tre år var på 64 studiepladser samlet set på BEM kandidat. Hvis vi indenfor en periode på ca. 3-4 år kontinuerligt kunne fremvise grønne ledighedstal, ville vi anmode Uddannelses- og Forskningsstyrelsen om at hæve loftet på uddannelsen.

Vi havde selv set vores ledighedstal som værende OK, men vi bonede ud på negativ side sammenholdt med nationale tal. Det var ikke branchespecifikt. Aftagerne var forundrede over den indførte dimensionering. LL nævnte, at NIRAS pt. sagde nej til opgaver grundet mangel på arbejdskraft. PB nævnte, at der var overvejelser om evt. at skrive en kronik, hvor man kunne pege på modsætninger. Medlemmer fra andre aftagerpaneler havde nævnt, at det ville de gerne være med til. Aftagerne i dette panel var også umiddelbart positive overfor initiativet.

PAØ informerede om, at vi tidligere havde lavet en Linked-In undersøgelse, der ikke gav anledning til bekymring. Tallene fra Danmarks Statistik var belagt med GDPR, så vi kunne ikke se, hvilken specialisering de studerende kom fra og om det f.eks. drejede sig om internationale studerende.

CF nævnte, at konsulentvirksomheder (Rambøll, COWI og lignende) gjorde meget for at påvirke regeringen vedr. mangel på ingeniører. MD informerede om, at hvis Kommunernes Landsforening (KL) eller Kommunalteknisk Chefforening (KTC) skulle på banen, så skulle de spørges.

PAØ informerede herefter om nye kriterier og vægtning for optag bl.a. ift. dimensioneringen. Dertil ville der også blive drøftelser blandt de 4 programkoordinatorer om fordeling af pladserne. LK spurgte om det gav mening, at vi havde specialiseringer og om det betød noget for aftagerne? RNA svarede, at planlæggeruddannelsen var bredere – f.eks. miljø- og byplanlæggere. MD havde brug for dygtige folk til biodiversitet, vand og bæredygtighed – f.eks. ville en bachelor i biologi og en PLAN miljøkandidat være et godt match. LL nævnte biodiversitet som et vigtigt fagområde – ikke biologer, men folk der vidste noget om bæredygtighed og processen – f.eks. kunne en bachelor i vand og miljø sammen med en PLAN miljøkandidat være en god kobling. CF spurgte ind til aldersfordelingen blandt de studerende. Han nævnte, at der var en del ældre personer på arbejdsmarkedet, som havde været med på vejen fra fossile brændstoffer til grøn omstilling. Der var brug for en konvertering af deres kompetencer. De var dygtige, men skulle omskoles. HR svarede, at man på EMSS havde erfaring med studerende, der var ca. 10 år ældre end vores andre studerende, som havde skiftet spor/uddannelse, men det var en lille del. PB nævnte, at vi kunne tilbyde skræddersyede efter- og videreuddannelsesforløb ved behov for omskoling.

Ift. projektorienterede forløb i efteråret 2023 orienterede HR og ML om, at ikke alle studerende havde fået projektorienterede forløb endnu. LL nævnte, at NIRAS havde lavet aftale med fem af vores studerende. ML sagde, at kun ca. halvdelen af de studerende på CISU havde fået afklaret, hvad de skulle til efteråret. De studerende var frustrerede over, at det var svært at få svar, hvilket formentlig var fordi de sendte forespørgsler til hovedkvartererne. Der var enighed blandt aftagerne om, at man skulle gå efter at få lavet faste aftaler. Og det var vigtigt, at man fik data på de studerende, herunder fagområdeønske.

3. Projektledelseskursus på 3. semester kandidat (HR)

Baggrund: Ønske fra aftagere og uddannelse om et projektledelseskursus

Behandling: Orientering og drøftelse

Bilag: Forslag til modulbeskrivelse

Konklusion:

HR orienterede om, at behovet for dette kursus bl.a. var identificeret i dimittendundersøgelser og blandt aftagere. Kurset omhandlede projektstyring, projektledelse og forskellige typer af projekter. Det behøvede ikke nødvendigvis være megaprojekter. MD spurgte ind til om det også kunne være på governance niveau? Ofte var der ikke forståelse af, hvad der kom først i en proces.

Formatet ville mestendels blive online kursusgange, herunder 8 online kursusgange og 2 specialiserings-specifikke kursusgange med cases. HR efterspurgte cases fra aftagerne og meget gerne en case, som ikke allerede var kørt igennem, hvis muligt. F.eks. miljøvurdering af den 3. limfjordsforbindelse. RNA's afdeling ville gerne byde ind med en case, f.eks. med at strukturere og styre en proces. LL nævnte hele processen med miljøgodkendelser. LK nævnte, at en del er lineær projektledelse, men meget er også organisk. CF sagde, at man som nyuddannet ikke blev projektleder fra start, men ved COWI ville man se positivt på, at de studerende havde stukket næsen ned i projektledelse på uddannelsen. CF ville anbefale at fokusere på de mindre projekter – f.eks. tilladelser, lokalplaner eller et andet overskueligt sted. HR sagde, at man på baggrund af aftageres input ville nedjustere de studerendes forventninger ved at bruge nogle andre ord – f.eks. assistere til projektledelse, fjerne mega, få forståelse for processen. PB nævnte, at det vigtige var, at man kendte til nogle værktøjer og havde forståelse for at projektledelse indeholdt noget forskelligt afhængig af produktet. MD: Også noget med om, hvordan beslutningsprocessen skulle køre. Det var nemt at inddrage og sende i høring, men det var svært med beslutning ved modsatte ønsker. LL: Det ville være fint med viden om, hvilke elementer der var i spil, da kompleksiteten var stigende. LK spurgte om det kunne være en idé i det eksemplariske – altså tage udgangspunkt i forskellige typer af projekter? HR sagde, at kurset var tænkt som værende generelt og når de studerende kom tilbage til campus

primo januar ville det blive mere specifikt. HR opsummerede punktet med at konkludere, at kurset i videst mulige omfang ville blive tilpasset ift. modtagne input fra aftagere.

4. Praktik for ikke-skandinavisktalende studerende, 3. semester kandidat (ML)

Baggrund: Udfordringer for udenlandske (ikke-skandinavisktalende) studerende med at finde praktik i danske organisationer (i det midt- og nordjyske) og integrere dette i deres projektarbejde på 3. semester.

Behandling: Orientering og drøftelse

Konklusion:

ML orienterede om, at det ikke var blevet nemmere for de studerende at finde projektorienterede forløb og dermed fik de studerende heller ikke det første fodfæste på det danske arbejdsmarked. Studiejob og projektorienterede forløb var rigtig godt for alle parter. Nogle gange drejede det sig om, at de studerende ikke kunne dansk. De studerende kan tage danskkurser, men kunne vi hjælpe hinanden med at overbevise de studerende om det? Når programkoordinatorerne sagde det, skete det for sent. Hvis aftagerne sagde det, så ville de studerende måske være mere lydhøre. ML spurgte aftagerne om de kunne se sig selv i de roller både som aftagerpanel og som individuelle virksomheder. MD svarede, at det krævede, at der blev lavet en model, hvor aftagerne vidste, at vi havde noget arbejdskraft. I Randers opretter de et klimalaboratorium, og der kunne godt gives timer der, som heller ikke krævede danskundskaber. Men der var behov for en gensidig aftale, hvor man også kunne regne med at vi kunne levere studerende. ML spurgte om en mentorordning ville være interessant? LL opfordrede til, at der blev lavet et mentorforløb, når de studerende startede på uddannelsen. Man skulle forsøge at matche dem ift. deres baggrund mhp. at få dem ind på det danske arbejdsmarked. HR nævnte, at man kunne overveje om mentorerne skulle komme ind på universitetet – f.eks. til faglig fredag som oplægsholdere til ca. en times oplæg. Ville det være en idé? Det kunne være en salgsplatform/hverveplatform. Aftagerne syntes, at det lød spændende.

ML spurgte ind til, hvornår det passede ind i aftagernes årshjul? Skulle de studerende henvende sig i februar? Det var lidt forskelligt fra aftager til aftager, hvordan årshjulet så ud og derfor blev der opfordret til, at der blev lavet faste aftaler. LL nævnte, at hun havde glæde af at lave aftale om projektorienterede forløb også mhp. samarbejde mellem AAU og virksomheden.

5. Revision af MSc Cities & Sustainability, 1. og 2. semester (ML)

Baggrund: Specialiseringen blev oprettet i 2017 og har siden gennemgået service-tjek med mindre ændringer til følge. Det er nu blevet tid til en større revision.

Behandling: Orientering og drøftelse

Bilag: Overordnede forslag til ændringer i studieordningen for Cities & Sustainability

Konklusion:

ML orienterede om, at der var behov for en større revision. Der var tanker om at øge projektenheden på 1. semester fra 15 ECTS til 20 ECTS ligesom på 2. semester. De studerende var pressede, når de kom til Aalborg. De var bl.a. ikke vant til problembaseret læring. Projektenheden på 1. semester blev foreslået til at behandle problemorientering, -forståelse, og -beskrivelse samt værktøjer hertil (kvantitativ og kvalitativ by-/steds-analyse. Der skulle på 1. semester kort sagt fokuseres på problem og der skulle laves bedre problemformuleringer. 2. semester ville være mere løsningsorienteret (problemløsning og løsningsdesign samt yderligere værktøjer hertil). Tanken var at køre med de samme 2-3 cases på første år. Det ville være faste cases og det ville ikke være muligt for de studerende selv at vælge. ML nævnte, at han havde hentet inspiration fra Portland, Oregon. Det blev overvejet at køre med flere statusseminarer i løbet af semestrene, så forløbet ikke blev for langt. Videnskabsteori ville komme ind under projektet. Som det var nu, så fandt fagmiljøet, at vi frustrerede de studerende unødigt pt. Vejledere og koordinatorene havde været med i processen.

RNA nævnte, at det lød til at særkendet ved AAU blev styrket og det var en god idé med at få stukket en case i hånden. LL supplerede med, at det var fint at komme i dybden med værktøjer og det ville give god fokus for dem. CF sagde, at han ikke kendte detaljerne i modulerne, men han havde indtryk af, at modulerne var meget komplekse. Der manglede måske noget af dagligdagen/rugbrødsarbejdet, da nogle dimittender blev skuffede, når de kom ud på arbejdsmarkedet som nyansatte. ML nævnte, at ønsket for case-arbejdet bl.a. var at muliggøre progression i et overordnet system perspektiv såvel som i et steds-specifikt perspektiv, og at dette gjaldt for både problem- og løsningsstilgang. Aftagerne tog godt imod de foreslåede ændringer.

6. Nye regler om kunstig intelligens (AI) i eksamensopgaver (HR)

Baggrund: AAU har første omgang vedtaget ret restriktive regler (forbud medmindre der er eksplicit tilladelse) på linje med de andre danske universiteter

Behandling: Orientering og drøftelse

Bilag: <https://www.students.aau.dk/practical/it/generative-ai-at-aau>

Konklusion:

Skriftlige afleveringer skulle også vurderes på stave- og formuleringsevner. Der var spændende muligheder og AI kunne bruges til mange ting. HR spurgte om det var på vej ind i kommuner og rådgiververdenen? Hvad betød det for studierne? Skulle vi ændre på måden de studerende skulle lave afleveringer på? De almindelige plagiatspille-regler var gældende. PB nævnte, at det var blevet diskuteret på fakultetet og at det skulle integreres i uddannelserne. Så til næste aftagermøde ville vi vide mere.

CF nævnte, at vi var to postgange for sent ude. Alle rådgivere fødte ind i ChatGPT pt. Ift. om vi skulle ændre på studierne, så var der forskel på om det skulle ses som et værktøj eller som folk, der snød sig hele vejen igennem. MD nævnte, at der var pro-

blemer med snyd i gymnasiet og at eksamensformen mundtlig eksamen var den eneste mulighed for at tjekke, hvad de studerende kunne. Men AI havde en enorm stor anvendelighed for dem, der kunne en hel masse. LK spurgte ind til, hvordan vi kunne danne de unge mennesker? Ikke kun ift. eksamener men også ift. hvordan der arbejdes med projekter. MD spurgte, hvordan det kunne sikres, at dem, der stillede spørgsmål, havde den rigtige viden til at stille de rigtige spørgsmål? Vi skulle undgå at begå fortidens fejl. PB nævnte, at vi gerne ville arbejde problemorienteret og løse samfundets problemer, men kunne vi få den viden via software robotter? Man skulle lære at navigere i det og lære at give brikkerne og at bruge AI til hjælp med at samle. Der var meget viden, men det kunne også være forkert info. CF opfordrede til, at vi omgående gik i gang med at udarbejde plan for, hvordan det kunne føres ind i en forståelsesramme.

7. Bacheloruddannelsen i By-, Energi- og Miljøplanlægning (PAØ)

Baggrund: Status på udrulning af 2022 studieordningen samt kurserne i "Matematik og naturvidenskab" på 1. semester og "Anvendt statistik" på 2. semester

Behandling: Orientering og drøftelse

Bilag: Udkast til revideret modulbeskrivelse for "Matematik og naturvidenskab"

Konklusion:

PAØ orienterede om status på indfasning af 2022 studieordning. 1. og 2. semester var forløbet fint og forberedelserne til 3. semester i efteråret 2023 var i gang. Noget nyt var, at der på 4. og 5. semester var byttet rundt på energi og miljø ift. den gamle studieordning. Ansøgertal til bacheloruddannelsen var på 24 studerende pt. i både KBH og AAL. Tallet var bedre end samme tid sidste år. Ansøgningsfrist er 5. juli.

PAØ informerede videre om, at i og med, at Geografi havde trukket sig fra det samlæste kursus i "Matematik og naturvidenskab", så kunne kemielementet nu fjernes fra kurset. Geograferne havde ikke haft kemi som et adgangskrav og derfor havde det oprindeligt været en del af kurset. Andre emner var nu foreslået til at komme ind i kurset, herunder energiomsætning og energiprocesser. PAØ nævnte, at strømningslære var med i forvejen. Der var fra aftagerne forslag om at få biologi ind og MD kunne give input til det, hvis vi besluttede at det skulle med.

Ift. kursus i "Anvendt Statistik" nævnte PAØ, at der kontinuerligt blev arbejdet på at få BEM faglige eksempler med i undervisningen, så det blev så virkelighedsbaseret som muligt. Aftagerne havde følgende forslag til cases: Biodiversitet og spredning af arter. Spildevandsområdet – hændelser - regn. Evolutionslære.

8. Uddannelsernes samfundsmæssige relevans (PAØ)

Baggrund: Vi bliver i evalueringer direkte spurgt ind til vores uddannelsers relevans. På den baggrund ønsker vi aftagernes input til dette ift. bacheloruddannelsen i "By-,

Energi- og Miljøplanlægning” samt kandidatspecialiseringerne i ”Environmental Management and Sustainability Science” og ”Cities and Sustainability”

Behandling: Drøftelse

Konklusion:

Der var stor enighed blandt aftagerne om, at uddannelserne var relevante og at de endda også havde stadigt voksende relevans. Grundtænkning med tværfaglighed og kompleksitet i det uddannelserne behandlede var yderst relevant i den samfundsmæssige udvikling. Det blev fremhævet, at evnen til at kunne tænke system, sted, projekt og teori i en helhed, blev efterspurgt virkelig meget.

9. Aftagerpanelets sammensætning (PAØ)

Baggrund: Studienævnet skal opdatere og have godkendt nye aftagerpaneler og i den forbindelse pågår en søgning efter relevante emner. Nye aftagerpaneler kan bestå af både nye og eksisterende medlemmer, men som udgangspunkt forventes en gradvis udskiftning. Aftagere indvælges personligt.

Behandling: Orientering

Konklusion:

PAØ orienterede kort om, at vi var i gang med at kigge på aftagerpanelets sammensætning som led i vores kvalitetssikring.

10. Evt.

HR reklamerede afslutningsvis for specialestuderendes kommunikationsprodukter på Linked-In.